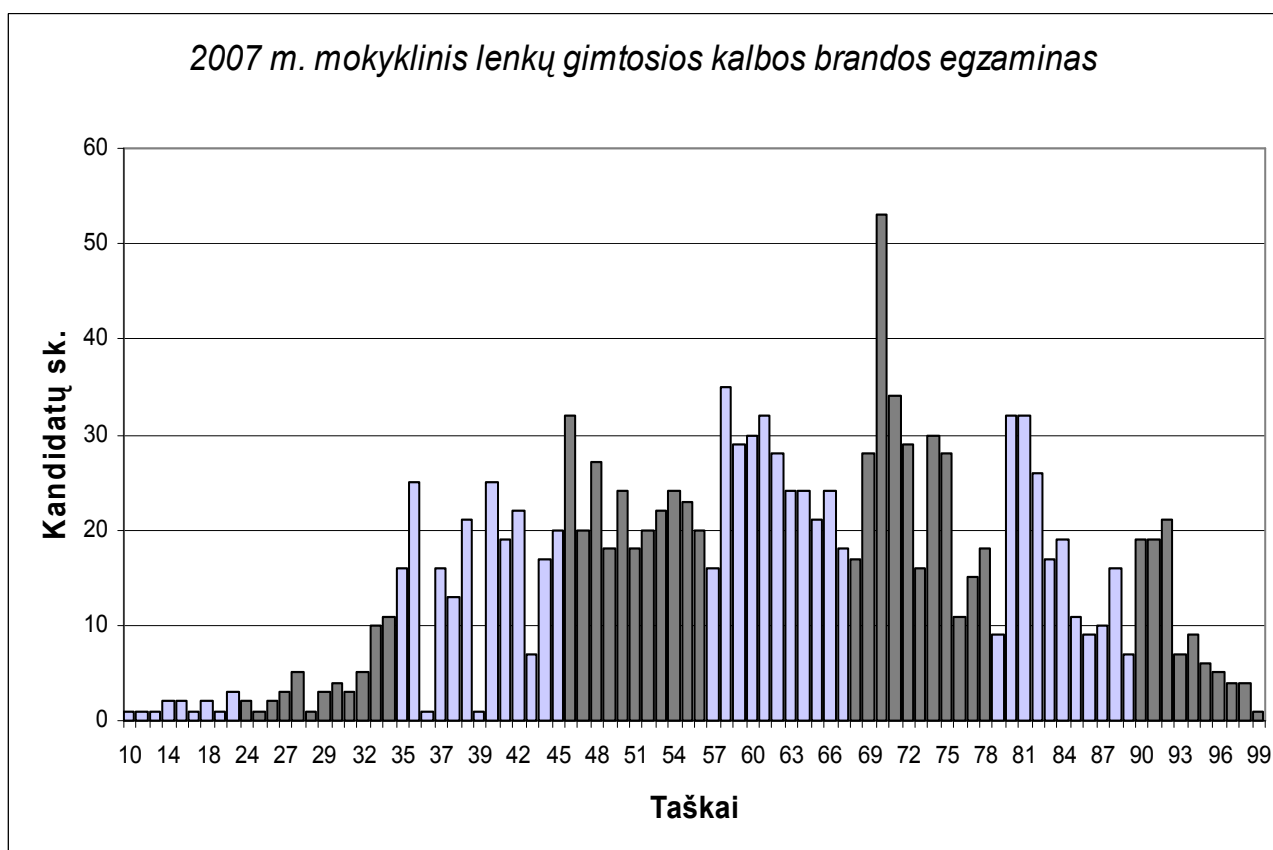

2007 M. LENKŲ GIMTOSIOS KALBOS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

2007 m. gegužės 21 d. mokyklinį lenkų gimtosios kalbos brandos egzaminą laikė 1393 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai, kitų laidų abiturientai.

Egzamino užduotis buvo vertinama 100 taškų. Egzaminui išlaikyti reikėjo surinkti ne mažiau kaip 24 taškus (t.y. ne mažiau kaip 24 proc. visų galimų taškų). Egzamino neišlaikė 1,3 proc. laikusiųjų kandidatų.

Mokyklinio lenkų gimtosios kalbos brandos egzamino užduoties pažymių ir taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

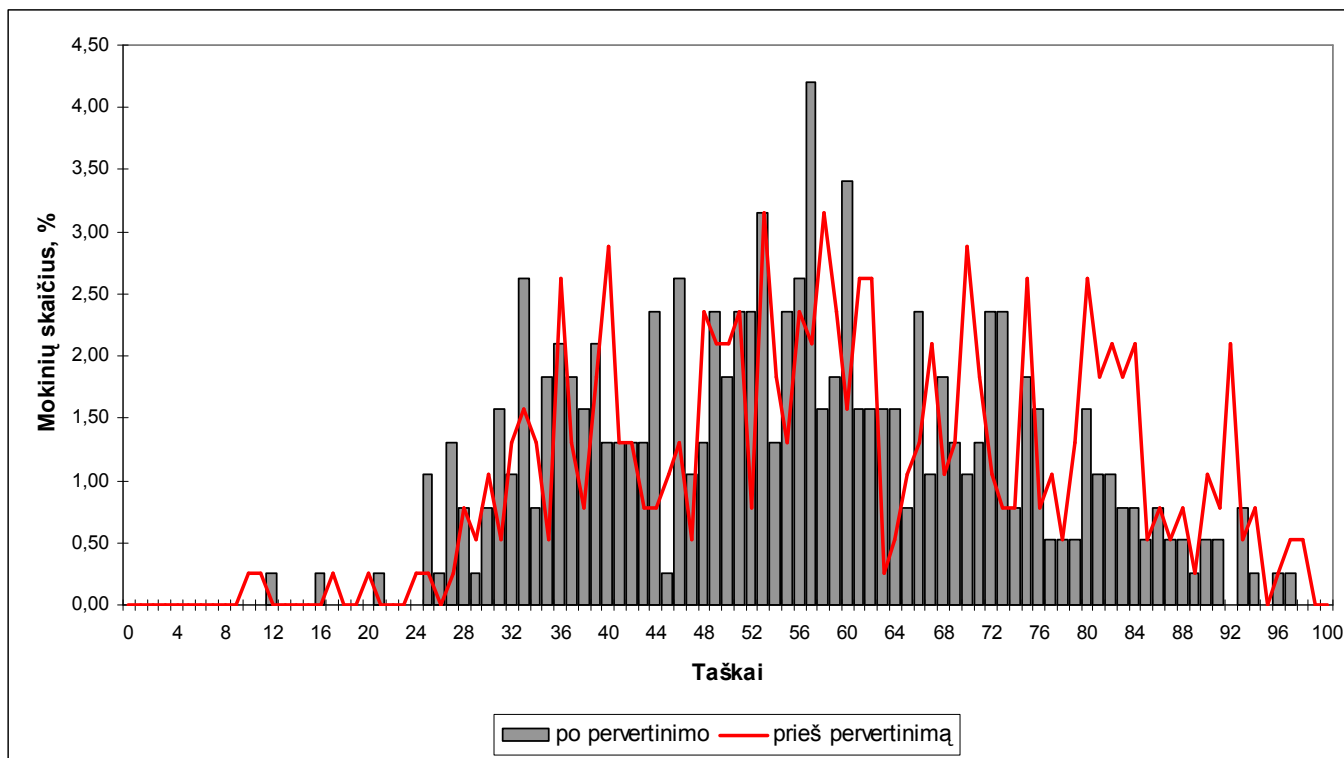

1 diagrama. Mokyklinio brandos egzamino taškų pasiskirstymas (vienodai nuspalvinti gretimi stulpeliai atitinka tą patį pažymį)

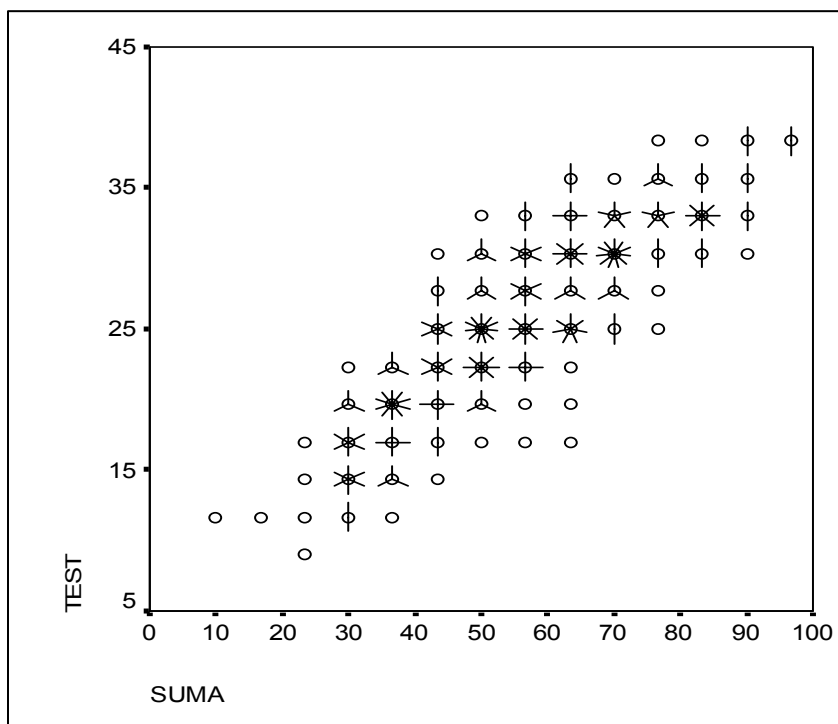
Mokyklinio lenkų gimtosios kalbos brandos egzamino užduoties statistinei analizei atlikti Nacionalinis egzaminų centras sisteminės atrankos būdu išrinko 400 mokinių darbų imtį. Šie darbai buvo pristatyti į Nacionalinį egzaminų centrą. Dalyko specialistų grupė juos peržiūrėjo, iš naujo įvertino atvirojo tipo mokinių atsakymus bei rašymo darbą.

Pateikiame šių 400 darbų rezultatų diagramą, iš kurios matyti, kaip pasikeitė mokinių rezultatai po darbų pervertinimo.

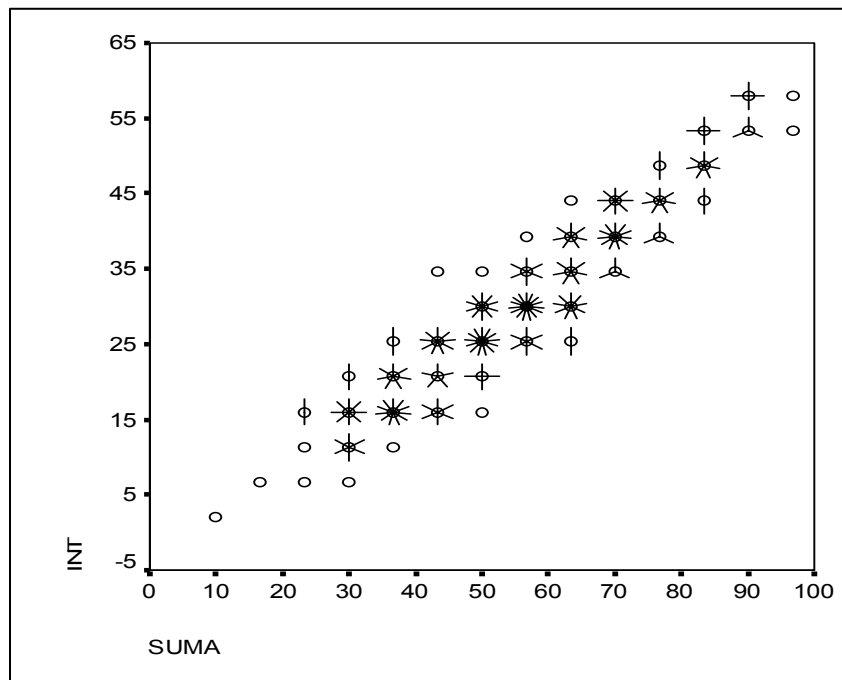
2 diagrama. Išrinktų darbų imties rezultatų pasiskirstymas prieš ir po pervertinimo

Lenkų gimtosios kalbos mokyklinio brandos egzaminą sudaro 2 dalys: testas ir rašymo užduotis. Atskirų užduoties dalių taškų ir visos egzamino užduoties rezultatų koreliacija pateikta atitinkamai 3 ir 4 diagramose.

3 diagrama. I dalies (testo) ir visos egzamino užduoties koreliacija

4 diagrama. II dalies (rašymo) ir visos egzamino užduoties koreliacija

Apdorojus darbų imtį, kiekvienam užduoties klausimui (ar jo daliai, jei jis turėjo struktūrines dalis) buvo nustatyta:

- **kuri dalis (procentais) kandidatų pasirinko atitinkamą atsakymą** (A, B, C ar D, jei užduotis buvo su pasirenkamaisiais atsakymais) **ar surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2 ir t.t.);
- **klausimo sunkumas**. Šio parametro skaitinė reikšmė yra procentinis santykis

$$\frac{(\text{visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma})}{(\text{visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma})}$$

Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai;

- **klausimo skiriamoji geba**. Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį neatsakė taip pat beveik visi. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji (sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų nei stipresnieji (tai tikrai blogo klausimo požymis);

- **klausimo koreliacija su visa užduotimi**. Tai to klausimo ir visų užduoties taškų koreliacijos koeficientas (skaičiuotas Pirsono koreliacijos koeficientas). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Aišku, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė nei vienataškio.

Toliau pateikiama lenkų gimtosios kalbos mokyklinio brandos egzamino užduoties rezultatų analizė.

Olga Tokarczuk

PRAWIEK I INNE CZASY

Któregoś dnia, na rozdrożu między toaletką mamy a lalkami, Misia odkryła szufladę w kuchennym stole. W tej szufladzie było wszystko. Cały świat.

Po pierwsze - trzymano tu fotografie. Na jednej z nich był ojciec w ruskim mundurze z jakimś kolegą. Stali objęci, jak przyjaciele. Michał miał wąsy od ucha do ucha. W tle tryskała fontanna. Na innej były głowy taty i mamy. Mama w białym welonie, u taty – ten sam czarny wąs. Ulubionym zdjęciem Misi stało się zdjęcie mamy z krótko obciętymi włosami i przepaską na czole. Mama wyglądała na nim jak prawdziwa dama. (...)

Po drugie – leżał tu najcenniejszy, według Misi, przedmiot w domu – „kamień księżycowy“, jak go nazywała. Znalazł go kiedyś na polu jej ojciec i mówił, że jest inny niż wszystkie normalne kamienie. Był prawie idealnie okrągły i w jego powierzchnię wtopiły się maleńkie okruszki czegoś bardzo błyszczącego. Wyglądał jak ozdoba na choinkę. Misia przykładła go sobie do ucha i czekała na jakiś dźwięk, znak od kamienia. Ale kamień z nieba milczał.

Po trzecie – był stary termometr ze stłuczoną w środku rureczką na rtęć. Rtęć mogła więc wędrować po termometrze wolna, nie skrępowana żadną podziałką, niezależna od temperatury. Raz rozciągała się w strumyczek, a potem nieruchomiała zwinięta w kulkę, jak przestraszone zwierzę. Raz wydawała się czarna, innym razem była jednocześnie czarna, srebrzysta i biała. Misia lubiła bawić się termometrem z zamkniętą w nim rtęcią. Uważała, że rtęć jest żywym stworzeniem. Nazwała je Iskłą. Kiedy otwierała szufladę, mówiła cicho:

– Dzień dobry, Iskro.

Po czwarte – do szuflady wrzucano starą, popsutą i niemodną sztuczną biżuterię, te wszystkie odpustowe zakupy, którym nie można się oprzeć: zerwany łańcuszek, z którego złota farbka wytarła się i odsłaniała teraz szary metal, rogową broszkę, delikatną i ażurową, przedstawiającą Kopciuszka, któremu ptaki pomagają wybierać groch z popiołu. Między papierami błyszczwały szklane oczka zapomnianych pierścionków z jarmarku, uchwyty kolczyków, szklane koraliki różnych kształtów. Misja podziwiała ich proste, nieprzydatne piękno. Patrzyła w okno przez zielone oczko pierścionka. Świat stawał się inny. Piękny. Nigdy nie mogła się zdecydować, w jakim świecie wolałaby żyć: w zielonym, rubinowym, błękitnym czy żółtym.

Po piąte – między innymi rzeczami leżał tu schowany przed dziećmi nóż sprężynowy. Misia bała się tego noża, choć czasem wyobrażała sobie, że mogłaby go użyć. Na przykład w obronie taty, gdyby ktoś chciał zrobić mu krzywdę. (...)

Po szóste – na nożu leżały zbierane latami małe święte obrazki, takie, jakie ksiądz proboszcz rozdawał dzieciom po kolędzie. (...)

Po siódme – w szufladzie grzechotały drobne, foremne świńskie kosteczki, którymi grało się w rzucanego. Misia pilnowała matki przy robieniu galarety z nówek, żeby nie wyrzuciła kostek. Foremne kosteczki trzeba było porządnie oczyścić, a potem wysuszyć na piecu. Misia lubiła je trzymać w ręku – były lekkie i tak do siebie podobne, takie same nawet z różnych świń. Jak to możliwe, zastanawiała się Misia, że wszystkie świnię, które zabija się na Boże Narodzenie czy Wielkanoc, wszystkie świnię na świecie mają w sobie takie same kosteczki do gry? Czasem Misia wyobrażała sobie żywe świnię i robiło jej się ich żal. W ich śmierci była przynajmniej jedna jasna strona – zostawały po nich kości do gry.

Po ósme – w szufladzie składano stare i zużyte baterie Volty. Z początku Misia w ogóle ich nie dotykała, podobnie jak sprężynowego noża. Ojciec powiedział, że mogą być jeszcze naładowane energią. Ale pojęcie energii zamkniętej w małym płaskim pudełeczku było niezwykle pociągające. Przypominało to rtęć uwięzioną w termometrze. Lecz rtęć można było zobaczyć, a owej energii – nie. Jak wygląda energia? Misia brała baterię i chwilę ważyła ją w ręku. Energia była ciężka. W takim małym pudełku musiało być dużo energii. Pewnie pakowano ją tam jak kapustę do kiszenia i ugniatano końcem palca. Potem Misia dotykała językiem żółtego drutu i czuła delikatne mrowienie – to wydobywały się z baterii resztki niewidzialnej energii elektrycznej.

Po dziewiąte – Misia znajdowała w szufladzie różne lekarstwa i wiedziała, że absolutnie nie wolno ich brać do ust. Były tam tabletki mamy i maść taty. Zwłaszcza białe mamine proszki w papierowej torebce budziły szacunek Misi. Zanim mama je zażyła, była zła, rozdrażniona i bolała ją głowa. A potem, gdy je połknęła, uspokajała się i zaczynała stawiać pasjansa.

No i właśnie po dziesiątę – były tam karty do pasjansa i gry w remika. Z jednej strony wyglądały tak samo – zielone roślinne ornamenty, ale kiedy Misia pwszystkie je odwróciła, ukazywała się galeria ortretów. Godzinami przyglądała się twarzom królów i królowych. Próbowwała zgłębić związki między nimi. Podejrzawała, że gdy tylko zamknie się szufladę, oni zaczynają toczyć ze sobą długie rozmowy, może nawet kłóć się ze sobą o wymyślone królestwa. Najbardziej lubiła damę pikową. Wydawała jej się najpiękniejsza i najbardziej smutna. Dama pikowa miała niedobrego męża. Dama pikowa nie miała przyjaciół. Była bardzo samotna. Misia szukała jej zawsze w pasjansowych rządach mamy. Szukała jej też, gdy mama zaczynała wróżyć. Ale mama zbyt długo wpatrywała się w rozłożone karty. Misia nudziła się, kiedy na stole nic się nie działo. Wracała wtedy do grzebania w szufladzie, w której był cały świat.

Zadania do tekstu

1. Wypisz kolejno wszystkie nazwy przedmiotów (czy grup przedmiotów) z szuflady w kuchennym stole.

1) _____	6) _____
2) _____	7) _____
3) _____	8) _____
4) _____	9) _____
5) _____	10) _____

(1 punkt)

Taškų pasiskirstymas (%)					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,25	0,5	0,75	1			
1,31	1,31	0,79	2,36	94,23	0,97	0,05	0,15

2. Znajdź w przedmiot w domu, według Misi, był najbardziej wartościowy?

a. Wypisz odpowiedni cytat z tekstu.

b. Dlaczego wydawało jej się, że ten przedmiot jest najcenniejszy? Uzasadnij swoją odpowiedź, podając dwa odpowiednie argumenty.

(1,5 punktu)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5			
4,20	2,36	12,34	81,10	0,90	0,20	0,33

3. Przy opisie którego przedmiotu, znajdującego się w szufladzie, przekonujemy się, że dziewczynka ma:

a.	bogata wyobraźnię – _____
b.	niepohamowaną ciekawość – _____
c.	dobre serce – _____

(1,5 punktu)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5			
7,87	8,92	30,97	52,23	0,76	0,29	0,33

4. Określ wyróżnione w podanych cytatach środki artystyczne:

	Cytat	Środek artystyczny
a.	Rtęć mogła więc wędrować po termometrze wolna	
b.	Proste, nieprzydatne piękno	
c.	Dzień dobry, Iskro!	
d.	Rtęć nieruchomiała jak przestraszone zwierzę	

(2 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2			
16,01	13,65	25,72	26,77	17,85	0,54	0,32	0,41

5. Každý podkresľony vyraz zastap synonymem.

- W szufladzie grzechotały drobne, foremne świńskie kosteczki – _____
- Pojęcie energii było niezwykle pociągające – _____
- Próbowała zglebić związki między nimi – _____
- W zielonym, rubinowym, błękitnym czy żółtym – _____

(2 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2			
16,80	20,73	35,43	22,31	4,72	0,44	0,33	0,49

6. Jakie zmysły dominowały w poznawaniu przez bohaterkę „świata“, zawartego w szufladzie? Wybierz spośród podanych nazw zmysłów dwa dominujące, wpisz je do tabeli i podaj dla każdego po dwa przykłady, uzasadniające Twój wybór.

SŁUCH	WZROK	SMAK	DOTYK	WĘCH
Zmysł				
Cytaty				

(2 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)										Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,25	0,5	0,75	1	1,25	1,5	1,75	2				
6,04	0,52	6,56	8,66	21,26	4,72	12,86	10,50	28,87	0,66	0,33	0,45	

7. Misia ma typowy dla dziecka sposób myślenia. Podaj dwa dowolne przykłady, uzasadniające to spostrzeżenie.

(2 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2			
23,36	0,26	18,90	0,26	57,22	0,67	0,42	0,43

Julian Tuwim

KWIATY POLSKIE

My country is my home. Ojczyzna

Jest moim domem. Mnie w udziele

Dom polski przypadł. To – ojczyzna.

A inne kraje są hotele.

Mój dom. Mieszkanie. Pokój. Biurko.

A w nim (pamiętasz?) ta szuflada,

Do której się przez lata składa

Nie używane już portfele,

Wygasłe kwity, wizytówki,

Resztki żarówki, ćwierć-ołówki...

(...)

Korbka od czegoś, klucz do czegoś,
 Lecz już oboje „do niczego“
 Słowem, wiesz, jaka to szuflada...
 A gdy jej wewnątrz dobrze zbadasz,
 Znajdziesz tam małe zasuszone
 Serce twe, w gratach zagubione...
 Więc nie wyrzucaj nic, nie sprzątaj...
 Przyda, nie przyda się – niech leży.
 Oszczędzaj graty przy „porządkach“
 W takich szufladach i zakątkach,
 Boś z każdym cząstkę życia przeżył
 I trwasz, nie wiedząc, z tą starzyzną...

Jak z tą szufladą, tak z ojczyzną:
 Nic nie wyrzucisz. Coś ci wzbrania
 Przetrzęsnać lamus przywiązania
 I „niepotrzebne, „nieużyte“
 Usunąć. Niech zostanie z tobą.
 Zabobon, mówisz? Tak, zabobon...
 Ludzie uczeni zwą to – mitem.
 I z tej codziennej mitologii
 Nagłych, z zaułka, zjawień, olśnień,
 To z barwy, z linii, to z melodii
 Chwila ojczyzną ci wyrośnie.
 Zjawi się taka niewątpliwa,
 Wyłączna, nie do podrobienia,
 Że poznasz z echa, zwęszysz z cienia
 To ona – twoja, własna, żywa.

(fragm. wyd. 1949)

Zadania do tekstu

8. W każdej klatce wpisz odpowiednio TAK lub NIE.

a.	Podmiot liryczny uważa się, że za granicą zmuszony jest mieszkać w hotelach.	
b.	Podmiot liryczny z czułością wspomina swoje mieszkanie.	
c.	Pamiątki z domu rodzinnego są bardzo drogie dla każdego człowieka.	
d.	W szufladzie wśród innych rzeczy leżą zasuszone serca odpustowe.	
e.	Podmiot liryczny jest człowiekiem oszczędnym i przezornym, dlatego niczego nie wyrzuca.	
f.	Każdy człowiek jest bardzo związany emocjonalnie ze swoją ojczyzną.	

(1,5 punktu)

Taškų pasiskirstymas (%)							Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,25	0,5	0,75	1	1,25	1,5			
0,00	0,52	1,57	9,19	20,21	27,56	70,94	0,83	0,14	0,36

9. W tekście w wielu miejscach występuje wielokropek. Jaką pełni funkcję? Do poniższych klatek wpisz literki oznaczające dwie poprawne odpowiedzi.

- A jest znakiem ukrywania przed czytelnikiem ważnych treści;
 B skłania do refleksji;
 C zastępuje wyrazy, które musiałyby się powtórzyć;
 D akcentuje wzruszenie.

(1 punkt)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1			
3,15	19,95	76,90	0,87	0,21	0,32

10. Wyjaśnij znaczenie poniższych słów, zwracając uwagę na trzy różne elementy treści. Zapisz swoją interpretację w formie zwięzłego tekstu.

Ojczyzna

Jest moim domem. Mnie w udziale

Dom polski przypadł. To-ojczyzna,

A inne kraje są hotele.

(5 punktów)

Taškų pasiskirstymas (%)						Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2	3	4	5			
10,76	12,33	25,98	33,85	14,70	2,36	0,47	0,41	0,65

11. Podane w tabeli połączenia wyrazowe wskazują na różne osobliwości stylu J. Tuwima. Do podanych cytatów dobierz z ramki odpowiednie określenie i wpisz je w prawej kolumnie.

<i>PODNIOSŁOŚĆ</i>	<i>POTOCZNOŚĆ</i>	<i>SENTYMENTALNOŚĆ</i>
--------------------	-------------------	------------------------

<i>a. Przyda, nie przyda się – niech leży</i>	
<i>b. Znajdziesz tam małe, zasuszone serce twe, w gratach zagubione</i>	
<i>c. To z barwy, z linii, to z melodii chwila ojczyznę ci wyrośnie</i>	

(1,5 punktu)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5			
6,82	21,52	1,57	70,08	0,78	0,23	0,28

12. Jakie uczucia żywi podmiot liryczny do ojczyzny? Podkreśl 4 odpowiednie rzeczowniki.

*Ciekawość, wzruszenie, pogarda, szacunek, miłość,
 rezygnacja, litość, dezaprobata, sentyment.*

(1 punkt)

Taškų pasiskirstymas (%)					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,25	0,5	0,75	1			
2,10	0,52	2,62	23,36	71,39	0,90	0,11	0,24

13. Wpisz w każdej klatce odpowiednio TAK lub NIE.

	O. Tokarczuk <i>Prawiek i inne czasy</i>	J. Tuwim <i>Kwiaty polskie</i>
Zawartość szuflady symbolizuje cały świat		
Szuflada jest przeznaczona na różne drobiazgi		
Szuflada zawiera wyłącznie rzeczy niepotrzebne i obecnie przez nikogo nieużywane		
Zawartość szuflady symbolizuje utraconą ojczyznę		
Szuflada zawiera kosztowności i najcenniejsze		

(2,5 punktu)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>											Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,25	0,5	0,75	1	1,25	1,5	1,75	2	2,25	2,5			
0,00	0,26	1,05	0,52	5,51	8,14	13,39	17,06	28,87	16,27	8,92	0,73	0,14	0,36

Zadania z nauki o literaturze

14. W podanych fragmentach utworów O. Tokarczuk i J. Tuwim pojawiły się motywy, które występują również w innych dziełach literackich. Podaj po jednym przykładzie takich utworów:

Motyw	Nazwisko autora	Tytuł utworu
Świat wewnętrzny dorastającego dziecka		
Mityczny obraz domu i miejsca rodzinnego		

(2 punkty)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>					Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2			
24,41	4,72	25,20	8,14	37,53	0,57	0,42	0,43

15. Określ narratora, występującego w tekście Olgi Tokarczuk i wypisz z tekstu jedno zdanie, uzasadniające twoją odpowiedź.

Narrator – _____

Zdanie – _____

(1 punkt)

<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1			
38,06	34,91	27,03	0,45	0,33	0,36

16. a) Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii Polski (oznaczone literami A-E) i wpisz w tej kolejności do poniższej tabeli.

- A. Druga wojna światowa
- B. Chrzest Polski
- C. Odzyskanie niepodległości w 1918 r.
- D. Bitwa pod Grunwaldem
- E. Powstanie styczniowe

b) Przy dowolnych 2 z nich wpisz po jednym przykładzie utworu, upamiętniającego to wydarzenie oraz nazwisko autora tego utworu.

	Wydarzenia (litera A-E)	Tytuł utworu (tylko w 2 wybranych kratkach)	Nazwisko autora wskazanego utworu
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

(4 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)										Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4				
16,54	1,84	8,14	0,52	16,27	2,62	15,49	3,15	35,43	0,62	0,45	0,51	

Zadania z nauki o języku i kultury języka

17. Usuń powtórzenia, zastępując imię i nazwisko w zdaniach 2-3 różnymi innymi wyrazami, np. zaimkiem, wyrazem ogólnym, omówieniem (peryfrazą). Zapisz zredagowane zdania.

1. *W tym roku mija trzecia rocznica śmierci Czesława Miłosza.*
2. *Aby uczcić zasługi Czesława Miłosza, na Uniwersytecie Wileńskim zostanie zorganizowana konferencja naukowa poświęcona twórczości Czesława Miłosza –*
3. *Goście z zagranicy będą mogli zwiedzić strony rodzinne Czesława Miłosza –*

(1,5 punktu)

Taškų pasiskirstymas (%)				Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5			
17,06	14,70	31,23	37,01	0,63	0,52	0,60

18. Określ, jakie style reprezentują następujące wypowiedzi i podkreśl w każdej z nich po 1 wyrazie charakterystycznym dla tego stylu.

A. *Ten bachor cały czas przeraźliwie wyje. Już mam tego dość!*

Styl _____

B. *W tym rozdziale jest opisany proces destylacji wody.*

Styl _____

C. *Oplatę należy uiścić przed końcem bieżącego miesiąca.*

Styl _____

(3 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)	Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
--------------------------	----------	-----------------	-------------

0	1	2	3			
17,06	11,02	16,54	55,38	0,70	0,39	0,44

19. Zredaguj podany tekst, wykonując polecenia a-e:

- Usun błędy w pierwszym zdaniu (5 błędów).
- Połącz ze sobą zdania 2 i 3 – w sposób podrzędny.
- Połącz ze sobą zdania 4 i 5 – w sposób współrzędny.
- Popraw zdanie 6, zachowując w nim imiesłowowy równoważnik zdania i ujednolicając podmioty.
- Przepisz zredagowany tekst.

1. *Olga Tokarczuk jest z wykształcenia psycholożką jednak kilkanaście lat po studjach na Uniwersytecie wrocławskim, stała się sławną jako powieściopisarka.*

2. *Wprawdzie już od czasów licealnych pisała i publikowała swoje wiersze.*

3. *Wiersze te nazwała „małymi prozami rozłożonymi na wersy“.*

4. *Dopiero po dłuższym pobycie w Londynie w 1989 roku odeszła od zawodu psychologa.*

5. *Po pobycie w Londynie zaczęła pisać powieści.*

6. *Mając 31 lat, ukazała się jej powieść „Podróż ludzi księgi“, za którą od razu zdobyła ważną nagrodę krajową.*

(4 punkty)

Taškų pasiskirstymas (%)										Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4				
17,32	7,61	6,30	15,22	16,27	13,39	15,22	6,82	1,84		0,44	0,45	0,65

TEMATY WYPRACOWAŃ:

1. Ludzie, czyny, postawy w *Przedwiośniu* St. Żeromskiego.
2. Zaczynając od *Antygony*... Przedstaw wyobrażenia o winie i karze w utworach dramatycznych różnych epok.
3. Dwór jako symbol tradycji polskiej. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich.

TEKSTY DO INTERPRETACJI

1. Interpretacja wiersza W. Szymborskiej *Jeszcze..*
2. Interpretacja wiersza K. Przerwy-Tetmajera *Melodia mgieł nocnych*.
3. Interpretacja fragmentu eseju W. Gombrowicza *Sienkiewicz*.

Wisława Szymborska

JESZCZE

W zaplombowanych wagonach
jadą krajem imiona,
a dokąd tak jechać będą,
a czy kiedy wysiędą
nie pytajcie, nie powiem, nie wiem.

Imię Natan bije pięścią w ścianę, imię
Izaak śpiewa obłąkane, imię Sara wody
woła dla imienia
Aaron, które umiera z pragnienia.

Nie skacz w biegu, imię Dawida.
Tyś jest imię skazujące na klęskę,
nie dawane nikomu, bez domu,
do noszenia w tym kraju zbyt ciężkie.

Syn niech imię słowiańskie ma, bo tu
liczą włosy na głowie,
bo tu dzielą dobro od zła
wedle imion i kroju powiek.

Nie skacz w biegu. Syn będzie Lech.
Nie skacz w biegu. Jeszcze nie pora.
Nie skacz. Noc się rozlega jak śmiech
i przedrzeźnia kół stukotanie na torach.

Chmura z ludzi krajem szła,
z dużej chmury mały deszcz, jedna łza, mały
deszcz, jedna łza, suchy czas.
Tory wiodą w czarny las.

Tak to, tak, stuka koło. Las bez polan.
Tak to, tak. Lasem jedzie transport wołań. Tak
to, tak. Obudzona w nocy słyszę
tak to, tak, łomotanie ciszy w ciszę.
Jak dwa smutne słowiki, co się wabią płaczem.

Z tomu *Wolanie do Yeti*, 1957

Kazimierz Przerwa-Tetmajer

MELODIA MGIEŁ NOCNYCH

(Nad Czarnym Stawem Gąsienicowym)

Cicho, cicho, nie budźmy śpiącej wody w kotlinie,
lekką z wiatrem pływamy po przestworów głębinie...
Okręcajmy się wstęgą naokoło księżyca,
co nam ciała przezrocze tęczę blasków nasycą,
i wchłaniajmy potoków szmer, co toną w jeziorze,
i limb szumy powiewne i w smrekowym szept borze,
pijmy kwiatów woń rzewną, co na zboczach gór kwitną,
dźwięczne, barwne i wonne, w głąb wzlatajmy błękitną.
Cicho, cicho, nie budźmy śpiącej wody w kotlinie,
lekką z wiatrem pływamy po przestworów głębinie...
oto gwiazdę, co spada, lećmy chwycić w ramiona,
lećmy, lećmy ją żegnać, zanim spadnie i skona;
puchem mlecza się bawmy i ćmy błoną przezrocza,
i snów pierzem puszystym, co w powietrzu krąg toczą,
nietoperza ścigajmy, co po cichu tak leci,
jak my same, i w nikię oplatajmy go sieci,
z szczytu na szczyt przerzucmy się jak mosty wiszące,
gwiazd promienie przybiją do skał mostów tych końce,
a wiatr na nich na chwilę uciszony odpocznie,
nim je zerwie i w płasy pogoni nas skocznie...

Witold Gombrowicz

SIENKIEWICZ

Czytam Sienkiewicza. Dręcząca lektura. Mówimy: to dosyć kiepskie, i czytamy dalej. Powiadamy: ależ taniocha – i nie możemy się oderwać. Wykrzykujemy: nieznośna opera! i czytamy w dalszym ciągu, urzeczeni.

Potężny geniusz! – i nigdy chyba nie było tak pierwszorzędnego pisarza drugorzędnego. To Homer drugiej kategorii, to Dumas Ojciec pierwszej klasy. Trudno też w dziejach literatury o przykład podobnego oczarowania narodu, bardziej magicznego wpływu na wyobraźnię mas. Sienkiewicz, ten magik, ten uwodziciel, wsadził nam do głowy Kmicica wraz z Wołodyjowskim oraz panem Hetmanem Wielkim i zakorkował je. Odtąd nic inne 50 Polakowi nie mogło naprawdę się podobać, nic antysienkiewiczowskiego, nic asienkiewiczowskiego. To zaspuntowanie naszej wyobraźni sprawiło, że wiek nasz przeżywaliśmy jak na innej planecie i niewiele z myśli współczesnej przenikało w nas. Przesadzam? Gdyby historia literatury przyjęła jako kryterium wpływ sztuki na ludzi, Sienkiewicz (ten demon, ta katastrofa naszego rozumu, ten szkodnik) powinien by zajmować w niej pięć razy więcej miejsca niż Mickiewicz. Któż czytał Mickiewicza z własnej i nieprzymuszonej woli, któż znał Słowackiego? Krasiński, Przybyszewski, Wyspiański... byłoż to coś więcej niż literatura narzucana, literatura wmuszana? Lecz Sienkiewicz to wino, którym rzeczywiście upajaliśmy się i tu serca nasze były... i z kimkolwiek się rozmawiało, z lekarzem, z robotnikiem, z profesorem, z ziemianinem, z urzędnikiem, zawsze natrafiało się na Sienkiewicza, na Sienkiewicza jako na ostateczny, najbardziej intymny sekret polskiego smaku, polski „sen o urodzie”. Często był to Sienkiewicz zamaskowany – lub nie wyznany tylko, wstydliwie tajony – albo nawet czasem zapomniany - lecz zawsze Sienkiewicz. Dlaczego po Sienkiewiczu pisano jeszcze i wydawano książki – które nie były już książkami Sienkiewicza?

(...) Niezwykły geniusz, ale nieco żenujący, geniusz od tych nieco wstydliwych marzeń, którym oddajemy się przed zaśnięciem, geniusz, którym lepiej nie chwalić się przed zagranicą. I dlatego, mimo całą jego chwałę, nigdy dotąd nie została oddana pełna sprawiedliwość Sienkiewiczowi. Inteligencja polska rozkoszowała się nim „do poduszki”, ale na gruncie oficjalnym wołała wysuwać inne nazwiska, artystów nieskończenie mniej utalentowanych, ale poważniejszych, jak Żeromski lub Wyspiański...

Jest to bowiem geniusz „łatwej urody”. Z przerażającą skutecznością splyca on wszystko, czego się dotknie, następuje tu swoiste pogodzenie życia z duchem, wszystkie antynomie, którymi krwawi się poważna literatura, zostają złagodzone i w rezultacie otrzymujemy powieści, które podlotki mogą czytać bez rumieńca. Dlaczegoż ten bezmiar tortur i okropności, jakimi wypełniona jest *Trylogia* lub *Quo vadis*, nie wzbudzą protestu we wrażliwych dziewczicach, które omdleją czytając Dostojewskiego? Gdyż wiadomo, że tortury sienkiewiczowskie opisane są „dla przyjemności”, tu nawet ból fizyczny staje się cukierkiem. Świat jego jest groźny, potężny, wspaniały, ma wszystkie zalety prawdziwego świata, ale naklejono na nim etykietkę „dla zabawy”, skutek czego ma jeszcze i tę zaletę, że nie przeraża. (...)

Z Dziennika, 1953-56, t.1.

OCENA TREŠČI WYPRACOWANIA - ROZPRAWKI (24 PUNKTY)

Kryteria	Normy ocen	Mokinių sk. proc.
1. TEMAT (zrozumienie i rozwinięcie tematu)	<ul style="list-style-type: none"> • Właściwe zrozumienie i wyczerpujące rozwinięcie tematu, właściwe zinterpretowanie wszystkich słów-kłuczy zawartych w temacie • Właściwe zrozumienie, lecz niedostateczne rozwinięcie tematu. Odniesienie się nie do wszystkich słów-kłuczy zawartych w temacie..... • Właściwe zrozumienie, lecz niedostateczne rozwinięcie tematu. Odniesienie się nie do wszystkich słów-kłuczy zawartych w temacie..... • Niedokładne zrozumienie i niedostateczne rozwinięcie tematu. Niewyraźne odwołania do słów-kłuczy, zawartych w temacie. Liczne odstępstwa od tematu • Wypracowanie nie na temat..... 	6 taškai – 15,59 5 taškai – 13,31 4 taškai – 19,01 3 taškai – 22,43 2 taškai – 13,69 1 taškai – 12,93 0 taškai – 3,04
2. MYŚLENIE (główna myśl i argumentacja tez)	<ul style="list-style-type: none"> • Główna myśl jasna, logiczne i przejrzyste sformułowanie kolejnych stwierdzeń, składających się na rozstrzygnięcie problemu zawartego w temacie. Logiczny tok rozumowania, wszystkie tezy wyczerpująco uargumentowane, przykłady logicznego uogólniania i wnioskowania. Rozważania są umiejętnie połączone z elementami opisu i opowiadania • Główna myśl jasna; logiczny tok rozumowania: w zasadzie logiczna, lecz zdawkowa argumentacja, nie wszystkie tezy są uargumentowane..... • Są elementy rozważań, lecz główna myśl wypracowania gubi się; tezy niedostatecznie uargumentowane, są przypadki naruszenia logiki i konsekwencji rozumowania • Brak konsekwentnie wyłożonej głównej myśli; są elementy rozważań, lecz tezy niedostatecznie uargumentowane lub większość argumentów nie uzasadnia tez. Argumentacja chaotyczna, liczne braki w logice i konsekwencji rozumowania..... • Brak konsekwentnie wyłożonej głównej myśli, logiki rozumowania. Tezy nieuargumentowane bądź argumenty nie uzasadniają tez..... 	6 taškai – 15,59 5 taškai – 12,17 4 taškai – 20,53 3 taškai – 19,17 2 taškai – 16,73 1 taškai – 14,07 0 taškai – 1,14
3. TEORIA LITERATURY (operowanie wiedzą z teorii literatury)	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnione i konsekwentne wykorzystanie elementów analizy teoretycznoliterackiej, operowanie niezbędnymi pojęciami • Uzasadnione, lecz tylko sporadyczne wykorzystanie elementów analizy teoretycznoliterackiej, brak konsekwencji w operowaniu niezbędnymi pojęciami • Sporadyczne wprowadzenie elementów analizy teoretycznoliterackiej bez należytego uzasadnienia • Brak wykorzystania analizy teoretycznoliterackiej, operowania niezbędnymi pojęciami 	4 taškai – 7,60 3 taškai – 11,79 2 taškai – 17,87 1 taškai – 31,94 0 taškai – 30,80
4. TŁO I KONTEKSTY kulturowe i historycznoliteracki, znajomość utworu	<ul style="list-style-type: none"> • Umotywowane przywołanie różnorodnych kontekstów (znajomość tekstu utworu, twórczości pisarza, kontekstu epoki itd.). Nie więcej niż 1 błąd merytoryczny • Ograniczone, jednostronne odwoływanie się do kontekstów (np. bez tła epoki czy bez uwzględnienia całej treści utworu itp.). 2–3 błędy merytoryczne • Brak odwołań do kontekstu 	3 taškai – 15,21 2 taškai – 19,77 1 taškai – 47,15 0 taškai – 17,87
5. AUTOEKSPRESJA, poglądy i wartościowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Próby zaprezentowania własnej interpretacji lektury. Jasno, konsekwentnie wyrażone i uzasadnione wartościowanie oraz postawa wobec omawianych zagadnień • Własna interpretacja omawianej lektury w szczegółach niekonsekwentna lub nielogiczna. Jest wyrażone wartościowanie i postawa wobec omawianych zagadnień, lecz brak uzasadnienia lub konsekwencji • Brak własnej interpretacji lektury. Brak oceny i wyrażania własnych poglądów 	3 taškai – 15,59 2 taškai – 22,43 1 taškai – 41,06 0 taškai – 20,91

6. ORYGINALNŪS, erudycja, twórcze podejście	<ul style="list-style-type: none"> Erudycja, celowe przywołanie materiału pozaprogramowego; szczególnie interesujące logiczne wywody, myślenie dywergencyjne; twórcze podejście, oryginalność i dojrzałość sądów, skojarzeń itp..... 	2 taškai – 4,94 1 taškas – 11,41 0 taškų – 83,56
--	---	---

OCENA TREŠCI INTERPRETACJI (24 PUNKTY)

Kryteria	Normy ocen	Mokinių sk. proc.
1. TREŠĆ (omówienie treści)	<ul style="list-style-type: none"> Wyczerpujące i uzasadnione omówienie treści: tematyki, problematyki oraz głoszonych w utworze wartości Uzasadnione omówienie treści: tematyki, problematyki oraz głoszonych w utworze wartości. Niedostrzeżenie 1-2 drugoplanowych elementów treści Uzasadnione omówienie wybranych (nie wszystkich) dominujących elementów treści lub nieumiejętność odróżnienia elementów dominujących od drugoplanowych Ogólne omówienie tematyki lub problematyki interpretowanego utworu Wskazanie jedynie mniej istotnych elementów treści, brak należytego uzasadnienia Brak omówienia treści interpretowanego tekstu 	6 taškai – 17,80 5 taškai – 10,17 4 taškai – 16,95 3 taškai – 18,64 2 taškai – 17,80 1 taškas – 16,10 0 taškų – 2,54
2. MYŚLENIE (logika rozważań)	<ul style="list-style-type: none"> Logiczny i spójny tok rozumowania, liczne przykłady uogólniania i wnioskowania. Wszystkie tezy wyczerpująco uargumentowane..... Pojedyncze przykłady logicznego uogólniania i wnioskowania. Tezy niedostatecznie uargumentowane, są przypadki naruszenia logiki i konsekwencji rozumowania Brak logicznych uogólnień i wniosków. Tezy nieuargumentowane bądź argumenty nie uzasadniają tez 	4 taškai – 16,10 3 taškai – 22,88 2 taškai – 33,05 1 taškas – 19,49 0 taškų – 8,47
3. TEORIA LITERATURY (omówienie poetyki /budowy artystycznej/ tekstu /rola podmiotu, narratora, sytuacja liryczna, nastrój, kompozycja, przestrzeń, czas, akcja itd. – w zależności od rodzaju interpretowanego tekstu/)	<ul style="list-style-type: none"> Wyczerpujące i uargumentowane omówienie poetyki tekstu (z wyjaśnieniem funkcji wszystkich omawianych elementów budowy artystycznej) Pełne, lecz niedostatecznie uargumentowane omówienie poetyki (brak wyjaśnienia funkcji niektórych omawianych elementów budowy artystycznej) Niepełne i niedostatecznie uargumentowane omówienie poetyki (brak wyjaśnienia funkcji większości omawianych elementów budowy artystycznej) Wskazanie jedynie dominujących elementów budowy artystycznej tekstu, z częściowym omówieniem ich funkcji Wskazanie 1-2 elementów budowy artystycznej tekstu bez należytego uzasadnienia Brak omówienia poetyki tekstu 	6 taškai – 8,47 5 taškai – 8,47 4 taškai – 11,02 3 taškai – 10,17 2 taškai – 11,02 1 taškas – 19,49 0 taškų – 31,36
4. TŁO I KONTEKSTY kulturowe i historycznoliterackie	<ul style="list-style-type: none"> Umotywowane przywołanie różnorodnych kontekstów (kontekst całości omawianego utworu, twórczości pisarza, epoki itp.), zarówno kulturowych, jak i historycznoliterackich. Brak błędów merytorycznych Częściowo umotywowane przywołanie elementów kontekstu kulturowego lub historycznoliterackiego. Nie więcej niż 1-2 błędy merytoryczne Niedostateczne odwoływanie się do kontekstu. 2–3 błędy merytoryczne Brak odwołań do kontekstu 	3 taškai – 13,56 2 taškai – 16,10 1 taškas – 38,98 0 taškų – 31,36
5. AUTOEKSPRESJA, poglądy i wartościowanie	<ul style="list-style-type: none"> Próby zaprezentowania własnej spójnej treściowo interpretacji lektury. Jasno, konsekwentnie wyrażone i uzasadnione wartościowanie oraz postawa wobec omawianych zagadnień Własna interpretacja omawianej lektury w szczegółach niekonsekwentna lub nielogiczna. Jest wyrażone wartościowanie i postawa wobec omawianych zagadnień, lecz brak uzasadnienia lub konsekwencji Brak własnej interpretacji lektury. Brak oceny i wyrażania własnych poglądów 	3 taškai – 10,17 2 taškai – 16,95 1 taškas – 46,61 0 taškų – 26,27

6. ORYGINALNŪS, erudycija, twųrcze podejcie	<ul style="list-style-type: none"> Erudycija, celowe przywołanie materiału pozaprogramowego; intertekstualnųs; ųszczegųlnie interesujųce logiczne wywody, myųlenie dywergencyjne; twųrcze podejcie, oryginalnųs i dojrzałųs sųdųw, skojarzeų itp..... 	2 taųkai – 4,24 1 taųkas – 9,32 0 taųkų – 86,44
--	--	--

OCENA FORMY WYPRACOWANIA (14 PUNKTŲW)
(dotyczy zarųwno rozprawki, jak i interpretacji)

Kryteria	Normy ocen	Mokinių sk. proc.
1. KOMPOZYCJA tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Trųjdzielna kompozycja (odpowiedni wstę, rozwinięcie, zakoųczenie), zachowanie wlaųciwych proporcji międy częsciami pracy 2-3 usterki..... Więcej nių 3 usterki lub brak jakiegokolwiek koncepcji kompozycyjnej..... 	2 taųkai – 69,96 1 taųkas – 25,86 0 taųkų – 4,18
2. SPŲJNOųC tekstu i struktura akapitųw	<ul style="list-style-type: none"> Tekst jednolity, spųjny. Zachowana jednųs nadawcy, odbiorcy i tematu wypowiedzi pisanej. Logiczne i konsekwentne wyodrębnianie kolejnych akapitųw o uporzųdkowanej wewnętrznej strukturze (wszystkie akapity, występujųce kolejno po sobie, sų ze sobų logicznie powiazane; wszystkie zdania kaųdego akapitu rozwijajų, uzasadniajų jednų myųl, zwiųzana z glųwnų myųlų i tematem wypracowania). Nie więcej nių 1 usterka 2-3 usterki 4-5 usterek Więcej nių 5 usterek 	3 taųkai – 43,35 2 taųkai – 35,36 1 taųkas – 16,73 0 taųkų – 4,56
3. PRZYTACZANIE (sposoby przytaczania cudzych myųli, wprowadzanie cytataųw)	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiednio dobrane i umiejętnie wprowadzone cytaty, przytoczenia lub jakiegokolwiek odwołania się do ųrųdeł (w celu uzasadnienia wyrażanych przez ucznia sųdųw); ich liczba i objętoųs nie przesłania toku rozumowania ucznia 1–2 usterki 3-4 usterki Więcej nių 4 usterki lub brak jakichkolwiek przytoczeų, odwołaųw do tekstųw 	3 taųkai – 13,69 2 taųkai – 21,67 1 taųkas – 29,66 0 taųkų – 34,98
4. JĘZYK I STYL (wlaųciwoųci stylu)	<ul style="list-style-type: none"> Zharmonizowanie stylu wypowiedzi z treųcių i formų pracy, zachowanie jednorodnoųci stylistycznej, rųnorodnoųs konstrukcji składniowych, konsekwentne zachowanie jednoųci form czasownikųw, bogate słownictwo. Wypowiedz zwięzła, zrozumiała, precyzyjna, logiczna, harmonijna. Nie więcej nių 2 usterki 3–4 usterki..... 5–6 usterek..... 7–9 usterek..... 10–12 usterek..... ponad 12 usterek..... 	5 taųkai – 6,08 4 taųkai – 18,63 3 taųkai – 18,63 2 taųkai – 25,86 1 taųkas – 17,49 0 taųkų – 13,31
5. SWOISTOųC i oryginalnųs wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> Forma wypowiedzi ųszczegųlnie wyrųzniajųca się oryginalnųsių, dojrzałųsių lub artystycznųsių wyrazu..... 	1 taųkas – 8,75 0 taųkų – 91,25

POPRAWNOųC JĘZYKOWA (22 punkty)
(dotyczy zarųwno rozprawki, jak i interpretacji)

1. Błędy gramatyczne i leksykalne	Mokinių sk. proc.	2. Błędy ortograficzne	Mokinių sk. proc.	3. Błędy interpunkcyjne	Mokinių sk. proc.
0-1	12 taųkų – 1,90				
2	11 taųkų – 1,14				
3	10 taųkų – 5,70				
4	9 taųkai – 7,98				
5	8 taųkai – 4,56				

6-7	7 taškai – 12,93				
8-9	6 taškai – 11,79				
10-11	5 taškai – 11,79	0-1	5 taškai – 29,28	0-1	5 taškai – 21,67
12-13	4 taškai – 12,93	2-3	4 taškai – 30,04	2-3	4 taškai – 27,38
14-15	3 taškai – 8,75	4-5	3 taškai – 15,97	4-5	3 taškai – 19,39
16-17	2 taškai 7,98	6-7	2 taškai – 10,27	6-7	2 taškai – 14,07
18	1 taškas – 1,52	8-9	1 taškas – 6,84	8-9	1 taškas – 6,84
ponad 18	0 taškų – 11,03	ponad 9	0 taškų – 7,60	ponad 9	0 taškų – 10,65